

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre Ekonomi Bakanı Sayın Nihat ZEYBEKÇİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), her ay iktisatçı-yazar Mustafa Sönmez'in katkısıyla hazırladığı sanayinin sorunları bülteninin 36'ncısını "Türkiye'nin Dış Yatırımları" konusuna ayırmıştır. Burada, Türkiye'nin dışa yatırım stokunun 2008 sonrası hızlandığına ve düzenli artışlarla 2016'da 31 milyar doları bulduğuna dikkat çekilmiş ve 'yatırımcı dışarıya kaçıyor' uyarısında bulunulmuştur.

Ekonomi Bakanlığı, Merkez Bankası, IMF, Hazine ve çeşitli bakanlık verileri kullanılarak yapılan analizde, Türkiye'nin dışarıya yaptığı doğrudan yatırımlar incelenmiştir. "*Türkiye'nin hem dış yatırım çekmede hem de dışa yatırım yapmada, birçok çevre ülkenin gerisinde olduğu tespitinin yapıldığı araştırmada, özellikle son dönemlerde dışarıya kaçma eğilimi ağır basan yatırım kararlarına, baskıcı yönetimin yatırımları da kaçırdığına, bunun özellikle yatırım bekleyen işsizler açısından önemli*" denilen analizde şu noktalar öne çıktı:

- Doğrudan yatırım biçimindeki sermaye ihracı, küresel kapitalizmin bir gerçeği olarak tüm dünyada artmaktadır. Türkiye, doğrudan yabancı yatırım çekmeye çalışırken farklı saiklerle dışarıya yatırım da yapmaktadır. Ancak, benzer çevre ülkelerle kıyaslandığında Türkiye'nin hem dış sermaye çekmede hem de dışarıya yatırımda, küresel kapitalizm ile bütünleşmenin arka sıralarında olduğu görülmektedir.
- Türkiye'nin dışa yatırımlarının dörtte üçünden fazlası Avrupa'da yer almaktadır.
- Dışa yapılan yatırımların yüzde 68'i finansla ilgilidir. Sanayinin payı, dış yatırım toplamında yüzde 15'te kalmaktadır.
- Türkiye'nin dış yatırımlarında finans sektörü üçte ikinin üstünde bir payla ön sıralarda bulunmaktadır. Bankalar, çoğunlukla Avrupa'da şube açarak kredi bulma, dış ticaret işlemlerine aracılık etmek için dış yatırımlarda öncü olmuşlardır.
- Ayrıca, yatırımlardan yararlanan yan sanayiden ileri-geri bağlantılı alt sektörlerle, tedarikçilere kadar bir dizi kesim açısından da yatırımların dışa akmasının negatif etkileri hatırlanmalıdır. Bu bağlamda;

- 1) Yoğun işsizlik yaşayan Türkiye'nin yatırıma ihtiyacı varken firmaların yatırım yeri olarak yurt dışını seçmeleri, firmalar açısından anlaşılır bulunsa da, ülkedeki iş bekleyen kitleler açısından olumsuzdur. Bu konuda Bakanlığınız yatırımcıyı kendi ülkesinde yatırım yapmaya teşvik etmek adına ne gibi tedbirler almaktadır?
- 2) Yüzde 68'i finansla ilgili olan dışa yapılan yatırımlarda payı yüzde 15 olan sanayinin desteklenmesi için yatırımı teşvik edici ne gibi uygulamalar ve projeler üretilmektedir?